

PRIORITETNI UKREPI DELODAJALSKIH ORGANIZACIJ

1. PROTIKRIZNI UKREPI NA PODROČJU ENERGETIKE

Za vso gospodarstvo zamejitev cene energije: kapica na ceno električne energije, nižja obdavčitev energentov (trošarine, prispevek za OVE in SPTE, URE, CO2 dajatev, nižji DDV na energente).

Elektrika:

1. Takojšen začetek izvajanja že sprejetega Zakona o vzpodbujanju konkurenčnosti in razogljičenju elektrointenzivnih podjetij (ZSKREP),
2. Razširitev veljavnosti Uredbe o nadomestilih za posredne stroške emisij TGP na vse gospodarske panoge, predvidene v smernicah EU; povečanje obsega pomoči za dodatnih 10 mio. EUR letno (z obstoječih 26 na 36 mio. EUR),
3. Podaljšanje minimalne stopnje obdavčitve energentov, zlasti pri trošarinah, prispevkih za obnovljive vire energije (OVE) in CO2 dajatvah. Pri ceni elektrike predlagamo znižanje DDV in ostalih obremenitev energentov z dajatvami,
4. Spodbude za večanje odpornosti in samooskrbe s ciljem, da se zagotovi upravičenost v investicije za energetska neodvisnost in s tem zmanjša rizik nakupov energentov na trgu v letnem obsegu,
5. Zagotovitev nepovratnih sredstev (brez pogojev deminimis) v OVE, učinkovito rabo energije in prehod na zeleno mobilnost (npr. pogoji za izgradnjo sončnih elektrarn, baterijskih hranilnikov, prilagoditev vozniških parkov za polnjenje EV na energent proizveden na lokaciji ali iz EU).

Goriva, naftni derivati:

1. Zagotavljanje konkurenčnih cen preko upravljanja trošarin ter ostalih dajatev za vsa podjetja ter večje povračilo trošarin za transport, gradbeništvo in kmečko nafto,
2. Vzpostavitev fleksibilnejšega modela oblikovanja cen določenih naftnih derivatov ter določitev maksimalne višine razlike v ceni do sosednjih držav,
3. Ukrepi za zagotavljanje zadostnih zalog in nadzor rabe energentov,
4. Vnaprejšnja določitev pogojev omejene rabe in prednostnih nakupov skupaj s predstavniki gospodarstva za primer pomanjkanja goriv,
5. Ukrepi za potrošnike – pri naftnih derivatih naj se DDV preračuna v % na tisti dan, ko so se drastično začele spreminjati cene nafte na borzi, saj v nasprotnem primeru država pobira t.i. neplaniran prihodek državnega proračuna.

Zemeljski plin:

1. Kapica na ceno zemeljskega plina oz. interventni zakon za pomoč podjetjem zaradi izrednih razmer na trgu zemeljskega plina v skladu z zaostritvijo razmer,
2. Znižanje davkov in prispevkov (OVE, CO2 dajatev) za vsa podjetja,
3. Znižanje trošarine (za neenergetska surovina, za kogeneracijo,...) in prispevkov za vsa podjetja,
4. Dodatne spodbude (nepovratna sredstva) za postavitev večjih toplotnih črpalk oziroma sistemov za ogrevanje prostorov preko električne energije - večja neodvisnost od fosilnih goriv - zemeljskega plina.

2. KRATKOROČNI UKREPI – DVIG KONKURENČNOSTI SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

1. prehranska varnost: mehanizem za zagotovitev mineralnih gnojil ter osnovnih surovin preko sistema blagovnih rezerv,
2. zajezeitev primanjkljaja državnega proračuna preko vitkejšega in učinkovitejšega javnega sektorja (avtomatizacija, digitalizacija in umetna inteligenca, racionalizacija odhodkovnega dela proračuna) – nujni ukrep,
3. vzpostavitev stalnih kriznih shem, pri čemer je potrebno upoštevati, da so krize vsebinsko tudi različne,
4. razbremenitev stroškov dela (dohodnina, dolgotrajna oskrba, bolniška odsotnost iz 30 na 20 dni in prvi trije dnevi bolniške odsotnosti z dela naj ne bodo v breme delodajalca),
5. določitev višine minimalne plače za naslednje leto že oktobra tekočega leta, odprava ministrove diskrecijske pravice pri določitvi minimalne plače (MP) oziroma se MP lahko spremeni le ob soglasju socialnih partnerjev, objektivno določeni kriteriji za določanje MP in košarice,
6. fleksibilna delovnopravna zakonodaja – v ZDR se vključi dodatni odpovedni razlog, spremeniti strukturo definicije delovnega časa in spremeniti definicijo dodatka za delovno dobo,
7. znižanje stopnje DDV na 5 % za nekatera osnovna živila (zajezeitev odliva kupne moči v tujino) in znižanje stopnje DDV za vse storitve v gostinstvu in turizmu iz 22% na 9,5%, za storitve z znižano stopnjo 9,5% pa naj se uvede posebna nižja stopnja 5%,
8. odprava administrativnih ovir na nacionalni ravni (npr. ročno premeščanje bremen, umeščanje v prostor, Šutarjev zakon v delu »male tatvine« ipd.),
9. razumna zelena politika oziroma prehod (CBAM, ETS, PRO sistem...),
10. pohitritev in olajšanje postopkov za zaposlovanje tujcev,
11. določi naj se drugačen pogoj, kot je absolutni znesek davčnega dolga (50 EUR), da lahko subjekt dostopa do državne pomoči za blaženje kriz (sedaj npr. cene nafte).

3. SREDNJEROČNI UKREPI

1. socialna (razvojna) kapica na višino 7.500,00 EUR bruto ali pri 9.500 EUR in nato postopoma do 6.000 EUR,
2. znižanje stopnje davka od dohodkov pravnih oseb na 15%,
3. ukinitvev zgornje meje nadomestil za čas zadržanosti bolniške odsotnosti v breme ZZZS in ukinitvev zgornje meje nadomestil pri starševskem dopustu,
4. učinkovit sodni sistem,
5. pohitritev in olajšanje postopkov za zaposlovanje tujcev,
6. stabilno davčno okolje (zakoni naj ostanejo nespremenjeni vsaj 3 do 5 let),
7. začasno in občasno delo naj se razširi še na druge upravičence,
8. učinkovitejša podpora raziskavam, razvoju in inovacijam,
9. pospešitev digitalizacije slovenskega gospodarstva,
10. predlagatelji, ki z zahtevo lahko začnejo postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, naj bodo tudi reprezentativne delodajalske organizacije (zakon o ustavnem sodišču),
11. debirokratizacija.

4. DOLGOROČNI UKREPI

1. razvojna strategija Slovenije (npr. tudi okrepiti geopolitično poznavanje mednarodnih razmer, talenti, davčni 'magnet' za posameznike in podjetja),
2. varnost: prehranska (povečanje samooskrbe), digitalna, energetska, obrambna in surovinsko-materialna.

S spoštovanjem,

Tibor Šimonka l. r.
Predsednik GZS

Blaž Cvar l. r.
Predsednik OZS

Mariča Lah l. r.
Predsednica TZS

Marko Lotrič l. r.
Predsednik ZDOPS

Marjan Trobiš l. r.
Predsednik ZDS